



**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 1. Sententia adversaria ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

Quæst. VIII. Vtrum Deus cognoscat, &c. 37

quia esse cognitum etiam potest considerari per modum qualitatis absolutæ, sed deus esse cognitum esse relationem rationis: deinde concedo illam relationem fieri per actum reflexum, nego tamen inde colligi omnem relationem rationis esse reflexionem, nam relatio omnipotentia, visi, dextri &c. nulla est reflexio.

42 Ad probationem partis secundæ nego maiorem; deinde transeat maior, & præterea negatur, quod omnis relatio seu ens factum per simplicem apprehensionem supponat cognitionem aliam priorem se; sufficit enim, ut cognitio terminetur ad obiectum aliter, ac est in se, ut cognoscat unum ad similitudinem alterius, sine eo quod supponatur cognitio actualis illius obiecti, ad cuius similitudinem cognoscitur & fingitur illud, ut videre est in potentia visiva, quæ primo ad speciem, & intuitu fingit colorem cæruleum in montibus, sine eo quod ante talem cognitionem supponatur actualis cognitio veri coloris cærulei, ad cuius similitudinem fingitur ille.

43 Ad secundum patet ex dictis. Ad argumentum Patris Hurt. negamus, particulam illam esse significare affirmationem vel negationem formalem; nam rectè concipitur essentia, & existentia rei sine affirmatione, & negatione per simplicem apprehensionem, nam apprehensio simplex, quæ concipiunt hæretici non dari tres personas in divinis, aut dari tres Deos, est hæretica & erronea apprehensio, & nihilominus est sine affirmatione, & negatione, & ratio est quia ad hoc, ut erret intellectus, sufficit quod eius cognitio, quæcumque illa sit, cognoscat rem aliter ac est, & falso cognoscat, cum autem nostra simplex apprehensio, quia fallibilis est, cognoscat rem aliter ac est, inde evenit, quod erret circa suum obiectum, licet non sit affirmatio, & negatio, & hoc determinate; unde quando representat rem, sicuti est, determinatè per illam scimus sine indifferentia vlla ex vi illius cognitionis ad errandum, licet ex vi alterius possumus errare, quia cum illa cognitio sit naturalis representatio, essentialiter per suam essentiam determinatur ad illud obiectum representandum, ita ut non habeat indifferentiam ad aliud.

QVÆSTIO VIII.

Vtrum Deus cognoscat ens rationis.

SECTIO I.

Sententia adversaria ponitur.

1 **A**TER Gabriel Vazquez singularis in hac re, tom. 2. in 1. p. q. 28. d. sp. 1. 18. c. 4. his argumentis probat Deum nullo modo cognoscere ens rationis.

Primo quia si Deus cognoscit ens rationis, licet non primariè, sed quia prius factum est ab intellectu creato, reuera format in intellectu suo illud ens rationis, quod cognoscit: sed hoc est absurdum: ergo illud ex quo sequitur. Probatur maior; quia Deus conservat virtute sui intellectus ens illud rationis factum ab intellectu creato: sed conservare aliquid etiam factum seu

productum ab alio, est facere, seu producere illud: ergo intellectus divinus, qui conservat ens rationis factum à creatura facit illud. Maior probatur sic, quia illud esse obiectivum, quod res habent in intellectu Dei, habent ut à causa integra ab ipso intellectu divino, cui obijciuntur: sed habere hoc modo est conservari ab illo: ergo. Maior probatur; quia ad illud esse provt est in intellectu divino, non concurrat intellectus humanus: ergo Deus est integra, & adæquata causa entis rationis adhuc post formationem ab intellectu creato: sed hoc tam absurdum est, ac si primario formaretur: ergo.

Secundò probatur; quia si Deus nunc cognoscit entia rationis, ab æterno illa cognovit, cum nihil cognoscat in tempore, quod ab æterno non cognoverit, alias Deus mutaretur: sed si Deus ab æterno cognovit ens rationis, sequitur quod Deus fecerit ab æterno: ergo Deus non cognovit entia rationis. Probatur minor; quia illud ens rationis quod cognovit Deus antequam ab intellectu humano esset fabricatum, cum ab æterno nulla sit creatura, à qua habeat esse, & nunc illud habeat, necesse est ut sit effectum à Deo, & actu obiectivè in suo intellectu: sed tale esse obiectivum actu pendens ab intellectu divino, non cooperante, & nondum illud operante intellectu creato, nec est à parte rei, nec potest esse à parte rei aliquid reale: ergo est aliquid rationis factum à solo intellectu divino: fieri igitur debent adversarij posse à Deo fingi ens rationis, si semel concedant posse à Deo cognosci.

Neque obstat, quod tale ens rationis idò cognoscatur à Deo, quia potest ab intellectu creato in tempore confingi, quominus dicamus, cum illud cognoscitur à Deo ab æterno, ab eo tantum confingi; nam cum ab æterno solus Deus intellectu suo tribuat illi esse obiectivum actu, quod nondum tribuitur ab intellectu creato, solus Deus dicitur illud esse obiectivum ab æterno effingere.

Tertiò fieri ens rationis & formari, nihil aliud est, quam obijci intellectui, vel intelligi: sed divinus intellectus habet illud sibi obiectivè præsens: ergo facit illud, & format scilicet, non primario, sed occasione nostri intellectus.

Quartò quia impossibile est, quod intellectui divino obijciatur animal rationale, provt in intellectu humano sunt distincta talia prædicata: ergo divinus intellectus non potest illa apprehendere provt distincta sunt & relata consequentia est nota, quia nullus intellectus intelligit nisi quod sibi obiectivè representatur. Antecedens vero sic probatur, conceptus obiectivus nostri intellectus ut sic formaliter pendet à formali nostro conceptu, ita ut à nullo alio ut sic possit representari: sed conceptus formalis quo animal, & rationale distinguuntur, & referuntur, non potest Deo convenire propter suam imperfectionem: ergo conceptus obiectivus animalis & rationis, qui apud humanum intellectum sunt distincti, & relati, non possunt ut ita distincti representari intellectui divino: ergo divinus intellectus nequit cognoscere ens rationis, quod est distinctio illa inter animal, & rationale.

Secunda sententia asserit, Deum non cognoscere entia rationis immediatè, & directè: sed tantum ut cognoscibilia ab imperfecto intellectu

lectu nostro sic Smigleus in *logica*, disp. 1. q. 8. §. docent igitur.

7 Probatur sic; quia cognitio entium rationis immediatè, & directè inuoluit in se perfectum modum cognoscendi, qui in Deum cadere non potest; magna enim cognitionis imperfectio est, cognoscere obiectum aliter ac est, porro sic cognoscuntur immediatè & directè entia rationis, cum enim ens rationis consistat in coniunctione, vel compositione impossibili, aut etiam in essentia simplici impossibili, & quæ realiter nunquam esse potest; vnde manifestum est taliter cognoscere ens rationis esse cognoscere tanquam ens id, quod non est ens, & quod est impossibile esse ens, & ex consequenti est cognoscere eum aliter, quam sit; talis enim imperfectio intellectui diuino immediatè tribui non potest.

SECTIO II.

Nostre sententia ponitur & probatur.

8 **P**rima conclusio: Deus cognoscit ens rationis, quod intellectus creatus efficit: est communis hæc sententia, & probatur.

9 Primo, quia omne id, quod continetur sub obiecto scientiæ diuinæ cognoscitur ab illa: sed ens rationis continetur sub obiecto scientiæ diuinæ: ergo ens rationis cognoscitur ab illa. Maior evidens est, minor sic probatur; omne id, quod continetur sub obiecto potentiæ entis participati, & finiti, continetur sub obiecto potentiæ, vel quasi potentiæ entis primi imparicipati, & infiniti, ablatis imperfectionibus; sed ens rationis continetur sub obiecto potentiæ, vel virtutis cognoscitiuæ entis creati, & participati: ergo continetur sub obiecto potentiæ, vel virtutis cognoscitiuæ diuinæ ablatis imperfectionibus. Probatur maior: omnis ratio participata continetur sub illa ratione, à qua participatur: sed omne id, quod continetur sub obiecto potentiæ creatæ est ratio participata vel pars obiecti, potentiæ, vel virtutis increatæ, vel imparicipatæ: ergo omne quod continetur sub obiecto virtutis cognoscitiuæ entis creati, & participati &c. Maior evidens est, quia ideo homo, & Angelus continetur in Deo ablatis imperfectionibus, quia sunt rationes participatæ à Deo; item quia illud, quod est pars, vel quasi pars illius, à quo participat, debet contineri in eo, quod est totum, vel quasi totum illius: sed omnis ratio participata est quasi pars illius eminentialiter, aut æquiuolenter, à quo participatur; participare enim est partem capere à participato: ergo debet contineri in eo, à quo participat eo modo, quo participat, siue eminentialiter, siue formaliter, siue æquiuolenter &c. Minor sic probatur.

10 Quia omne id, quod est finitum, & limitatum in aliquo esse, & gradu entis, est participatum ab eo, quod in illo esse, seu gradu entis est diuinum, infinitum, & illimitatum; sed omne id, quod continetur sub obiecto potentiæ creatæ, est finitum, & limitatum in esse obiecti, quia eo modo est obiectum, quo est potentia: sed potentia est finita: ergo obiectum debet esse finitum, vel ex parte sui, vel ex parte modi tendendi ad illud: ergo debet esse participatum ab obiecto diuino sed id est debet esse aliqua pars obiecti di-

uini, essendo aliquid ex illis, quæ in obiecto diuino continentur, non tamen omne: hæc consequentia sic patet; quia obiectum diuinum est infinitum: sed finitum in aliquo genere continetur, vel est pars infiniti in illo genere: ergo obiectum creatum quod in esse obiecti est finitum, continetur sub obiecto diuino quod in esse obiecti est infinitum & imparicipatum, & erit pars, vel quasi pars illius obiecti, quia est participatum ab illo. Maior sic probatur, quia ideo scientia quæcunque, bonitas, iustitia, entitas creata &c. sunt participatæ à scientia, bonitate, entitate diuina, & continentur in illis, non quia sunt scientia vt sic, bonitas vt sic, entitas vt sic: sed quia hæc est infinita, illimitata, & imparicipata, illa vero creata, participata, & finita: ergo omne, quod est finitum &c. sed obiectum virtutis, & potentiæ cognoscitiuæ creatæ est finitum, & limitatum: ergo debet contineri sub obiecto increatæ, & imparicipatæ scientiæ, quod est infinitum, & imparicipatum; ita vt obiectum infinitum sua latitudine comprehendat finitum, & limitatum.

Confirmatur, quia obiectum diuinæ scientiæ, & virtutis cognoscitiuæ Dei est omne scibile, & cognoscibile: ergo includitur in illo, & sub illo continetur quicquid cognoscibile est: sed ens rationis est cognoscibile: ergo ens rationis continetur sub obiecto diuinæ scientiæ; & ratio manifesta à priori est, quia omne, quod vniuersale est, continet quicquid est particulare in illo genere, vnde sub omni homine, seu sub homine vt sic continetur quicunque homo particularis, sicut sub albo vt sic, seu sub omni albo continetur quicquid album est; ex eo quod omne album vniuersale est: sed obiectum scientiæ diuinæ est omne scibile: ergo quodcumque scibile continetur sub obiecto scientiæ diuinæ; cum autem ens rationis sit aliquid scibile vel cognoscibile, necesse est vt continetur sub omni scibili, quod est obiectum scientiæ diuinæ; quare si aliquis concedat ens rationis esse scibile, & ex alio capite neget contineri sub omni scibili contradictoria concedit, scilicet quod omne scibile sit tale, & non sit tale scilicet quod sit omniscibile, & non omniscibile; concedit enim esse omniscibile, vt patet, negat autem esse omniscibile, quia non est ita vniuersale in ratione scibilis, vt comprehendat quodcumque scibile, & in hoc fundatur, quod propositio vniuersalis ad suam veritatem petat, vt quodcumque cum sua veritate contineatur sub illa propositione; quare etiam si infinita obiecta illius propositionis veritatem haberent, & solum vnum obiectum non haberet veritatem, non esset vniuersalis illa veritas, nec esset omnis in ratione veritatis; vnde esset omnis, & non esset omnis; quare si aliquis affirmaret, omnem hominem esse animal rationale, & solus vnus homo esset brutum, & non animal rationale, non posset illa vniuersalis propositio esse vera; itaque certissimum est apud omnes, quod id quod est vniuersale, debeat includere quodcumque illius rationis, in quo vniuersale est: sed obiectum scientiæ diuinæ est omne in ratione cognoscibilis: ergo necessario debet includere sub se quicquid est cognoscibile, ita vt nullum sit tale, quin sub omni cognoscibili includatur.

Maior illa prima & præcipua est manifesta: 11 quia obiectum diuinæ scientiæ debet esse pro-